

тивъ невѣжеството и противъ убийцитѣ на природния моралъ. Цѣла плеада учени, публицисти, литератори доказваха нуждитѣ отъ просвѣщение, отъ борба съ прѣдразсѣдацитѣ, отъ коренни реформи. Всичко бѣше подхвърлено на критика, въ това число и бога. Врѣмето бѣше атеистическо. Нашиятъ ученикъ, наполовина освободенъ отъ заблужденията въ Калоферската академия, се почувствувалъ посрѣдъ новата научна и литературна атмосфера, като риба въ вода: неговиятъ духъ овладѣлъ сега съвсѣмъ нови хоризонти, обхваналъ нови проблеми, по-широки, по-съдържателни. Въ година и половина той се почувствувалъ достатъчно нарасналъ да промишлява не само върху „резонитѣ“ на настоящето, върху неговата „неразумность“, но и върху „неразумността“ на онова начало, отъ което, споредъ училищнитѣ правила „зависи битието на човѣка“.

Като пръвъ изразъ на неговата зрѣлостъ и на способността му да рѣшава по-сложни научни проблеми, се явили горнитѣ два протеста на „здравия разумъ“: тѣ му създали „слава“ и „уважение“ между рускитѣ „другари“, тѣ го издигнали високо въ очитѣ на интеллигентнитѣ младежи, които въ скоро едно врѣме ще му отредятъ и почетното мѣсто въ своята срѣда. Христофоръ Петковъ нѣма да бжде Христо Ботйовъ ако не надрасне срѣдата и условията, ако не вземе ръководството на една организация, която слѣдъ петъ мѣсеца, откакъ я подчинява подъ могщия си гласъ, ще дигне на кракъ цѣлата одеска администрация.

IV.

Животътъ на Христо Ботйовъ въ Одеса стои много далечъ отъ прѣдположението, че сериознитѣ занятия сж напуснали поета и че се прѣдалъ изключително на „авантюри“. Има авантюри и авантюри. Има авантюри врѣдни за развитието на личността, така да се каже